

Türkiye Bankacılık Sistemi^{1, 2}

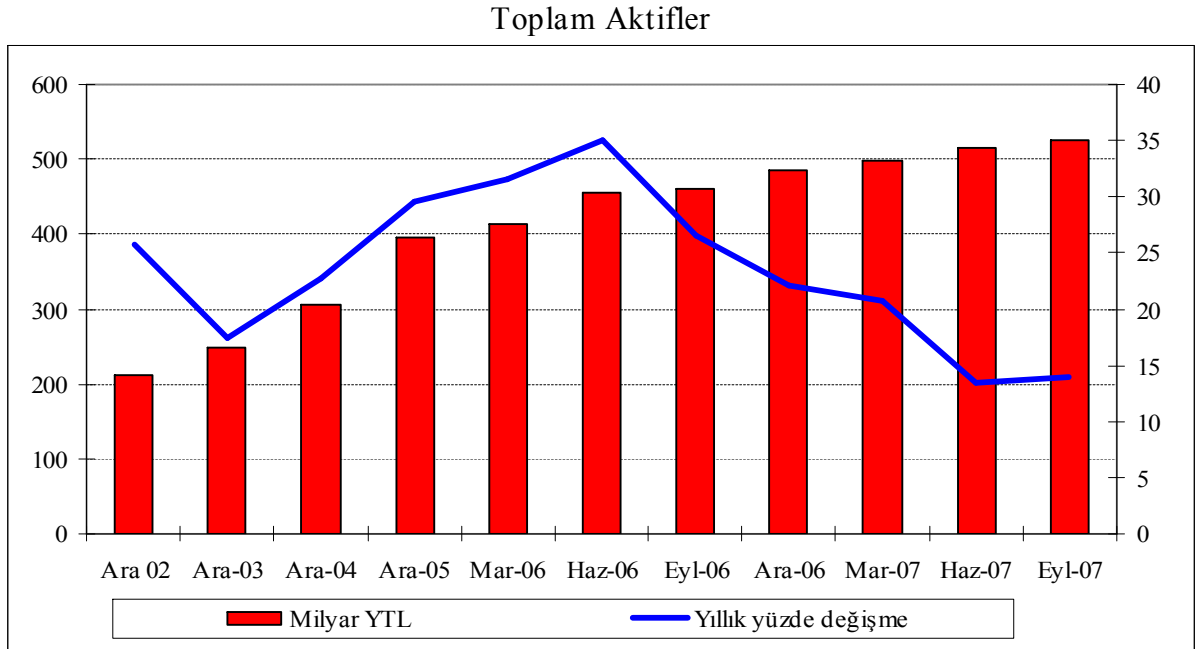
“Eylül 2007”

Eylül 2007 İtibariyle Bankacılık Sistemindeki Gelişmeler

1. Genel Değerlendirme

Bankacılık sistemi, Temmuz 2007’de gerçekleşmiş olan genel seçimler öncesi, likit varlıklarını ve özkaynaklarını artırmış; genel olarak risklere karşı daha korunaklı bir pozisyon almıştır. Seçimlerden sonra Ağustos 2007’de, likidite darlığı ve tutsak kredileri sorunları nedeniyle uluslararası piyasalarda etkisini gösteren çalkantı sırasında da pozisyonlarını korumuşlardır. Eylül ayından itibaren aktifteki pozisyonlarını değiştirmeye başlamışlardır. Likit aktifler ve finansal varlıkların payları azalırken, kredilerin payı artmıştır.

Finansal çalkantı, ABD dolarının değer kaybı ve yurtdışından kaynak temininde maliyetlerin yükselmesi nedeniyle, bilançoların pasif tarafında büyüme sınırlı kalmıştır. Döviz tevdiat hesaplarında ve yurtdışından alınan kredilerde dolar bazında görülen artışın, YTL’nin değer kazanması nedeniyle YTL cinsinden bilançolara yansımaları sınırlı kalmıştır. Özkaynaklardaki artış, en önemli kaynak olmuştur.

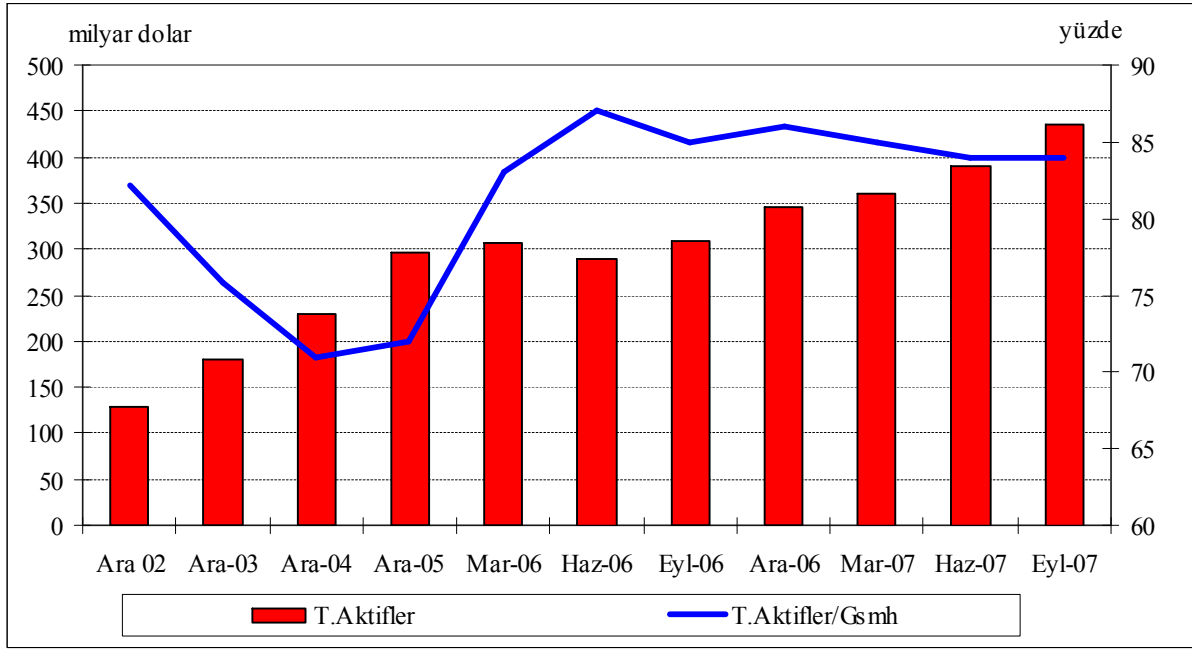

Yılın ilk dokuz ayında bilanço büyümesi, geçen yıl sonuna göre yüzde 8 düzeyinde gerçekleşmiştir. Yıllık bazda büyüme hızı yavaşlamaya devam etmiştir. Türkiye bankacılık sisteminin toplam aktifleri Eylül 2007 itibariyle 525 milyar YTL (436 milyar dolar) olmuştur. Toplam aktiflerin gayri safi milli hasılaya oranının Eylül 2007 itibariyle yüzde 84 olduğu tahmin edilmektedir.

¹ Mevduat bankalarıyla kalkınma ve yatırım bankalarını (KYB) kapsamaktadır.

² “Bankalarca Kamuya açıklananacak Finansal Tablolar ile Bunlara İlişkin Açıklama ve Dipnotlar Hakkında Tebliğ” ile bilanço formatı değiştirilmiştir. Bu nedenle, yeni formata göre Eylül 2006 verisi hazırlanmadığından, geçen yılın aynı dönemi ile karşılaştırma yapılamamıştır.

Toplam Aktifler (GSMH'ya oran ve dolar bazında)

Karlılık rasyoları üçüncü çeyrekte gerilemiştir. Kar hacmi, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 35 artarak 11.410 milyon YTL'ye ulaşmıştır.

Yabancı para net genel pozisyonu 29 milyon dolar fazla vermiş; bilanço içi açık pozisyon artarak 17,8 milyar dolara yükselmiştir. Yabancı para (YP) aktiflerin YTL karşılığının toplam aktifler içindeki payı 4 puan azalarak yüzde 30'a; YP kaynakların YTL karşılığının toplam pasifler içindeki payı ise yine 4 puan azalarak yüzde 32'ye gerilemiştir.

Geçen yıl sonuna göre, toplam aktifler mevduat bankalarında yüzde 8, kalkınma ve yatırım bankalarında ise yüzde 16 oranında artmıştır. Aynı dönem itibariyle, özel bankaların toplam aktifler ve krediler içindeki payı 1'er puan azalırken; yabancı sermayeli bankaların payı ise 1'er puan artmıştır.

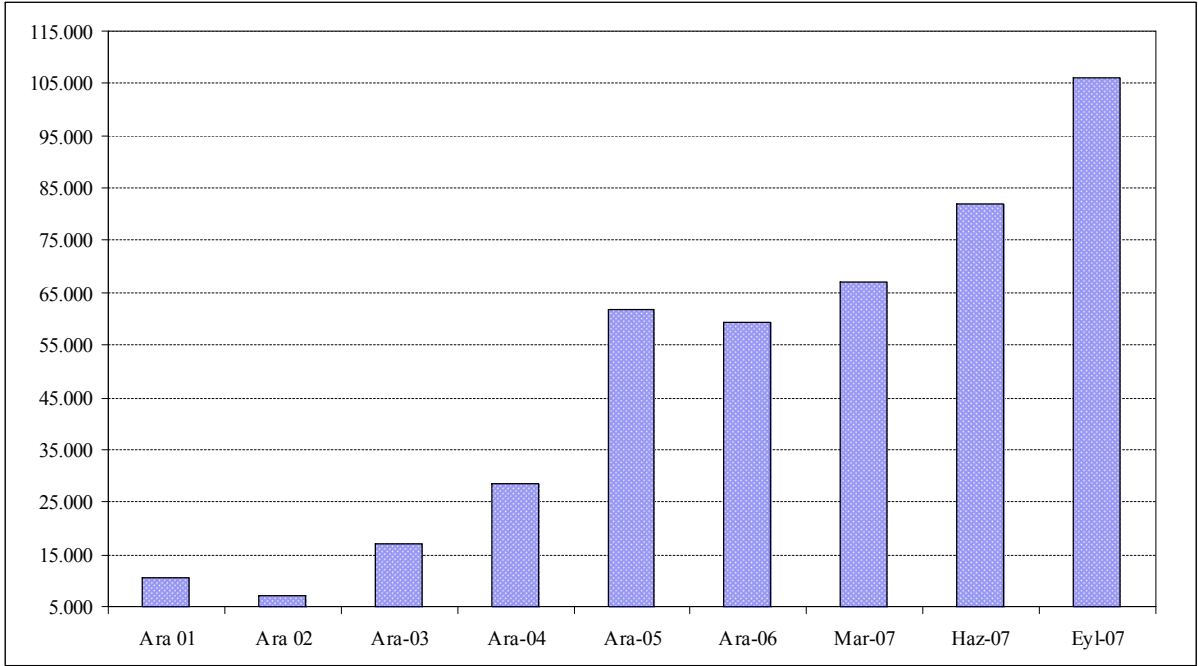
Geçen yıl sonuna göre, aktif büyüklüğüne göre ilk beş ve on bankanın aktif ve kredi içindeki payları azalmış; mevduat içindeki payları değişmemiştir.

Kredilerin toplam aktiflere oranı bir önceki yıl sonuna göre 4 puan artışla yüzde 49 olmuştur. Mevduatın krediye dönüşme oranı, tüm sektör itibariyle, Aralık 2006'ya göre 7 puan artarak yüzde 77'ye yükselmiştir. Eylül 2007 itibariyle, bu oran kamu bankalarında yüzde 46, özel bankalarda yüzde 86 ve yabancı sermayeli bankalarda yüzde 104 olmuştur.

Toplam aktiflerin yüzde 49'u, kaynakların ise yüzde 78'i 1 yıldan daha kısa vadelidir.

Sektör özkaynakları, dokuz aylık dönemde yüzde 20 oranında artarak 69,4 milyar YTL (57,6 milyar dolar) olmuştur. Serbest özkaynakların toplam aktiflere oranı artmıştır. Özkaynak karlılığı, yıllık bazda yüzde 20 olmuştur.

İMKB’de İşlem Gören Finansal Kurumların Piyasa Değeri (Milyon Dolar)

Finansal kurumların toplam piyasa değeri 2006 yıl sonundaki 59 milyar dolardan, Eylül 2007 itibariyle 106 milyar dolara yükselmiştir.

Bilanço dışı işlemler “türev finansal araçlar” ile “taahhütler” kalemlerindeki artışa bağlı olarak büyümüştür.

Eylül 2007 itibariyle faaliyet gösteren banka sayısı 46 tanedir. Yıl sonuna göre, banka sayısı değişmemiş, şube sayısı 503 adet artarak 7.352’ye yükselmiştir.

2. Bilanço içi ve dışı gelişmeler

2.1. Büyüme

Türkiye bankacılık sistemi toplam aktifleri, Eylül 2007 itibariyle, bir önceki yıl sonuna göre YTL bazında yüzde 8 artarak 525 milyar YTL, dolar bazında ise yüzde 26 artarak 436 milyar dolar olmuştur. Geçen yılın aynı dönemine göre, toplam aktifler YTL bazında yüzde 14, dolar bazında ise yüzde 42 artmıştır. Aralık 2006 itibariyle yüzde 85 olan toplam aktiflerin gayri safi milli hasılaya oranının, Eylül 2007 itibariyle yüzde 84 düzeyinde olduğu tahmin edilmektedir.

Bankacılık sektörünün toplam bilançosu, 2007 yılının üçüncü çeyreğinde, ikinci çeyreğe göre 9,3 milyar YTL artış kaydetmiştir. Bu artışın yüzde 25’i (2,3 milyar YTL) mevduattan; yüzde 53’ü (5 milyar YTL) özkaynaklardan, yüzde 28’i (2,7 milyar YTL) diğer pasiflerden gelmiştir. Mevduat dışı kaynaklar, yurtdışından sağlanan kredilerin azalmasına bağlı olarak gerilemiştir. Pasif taraftan ve aktif değişiminden sağlanan kaynakların tamamına yakını kredilere ayrılmıştır. Likit aktifler ve finansal varlıklar gerilemiştir. Duran ve diğer aktiflerdeki artış sınırlı kalmıştır.

Başlıca Bilanço Kalemlerinde Değişme (Milyon YTL)

	Varlıklar	
	Haziran 2007 – Eylül 2007	Aralık 2006 – Eylül 2007
Likit aktifler	-4.026	-6.058
Finansal varlıklar	-1.070	5.316
Krediler	13.316	38.835
Duran aktifler	376	911
Diğer aktifler	728	1.495
Toplam	9.324	40.499
-YTL	13.509	45.643
-YP	-4.185	-5.144

	Kaynaklar	
	Haziran 2007 – Eylül 2007	Aralık 2006 – Eylül 2007
Mevduat	2.289	21.250
Mevduat dışı kayn.	-589	709
Özkaynaklar	4.971	11.385
Diğer pasifler	2.653	7.155
Toplam	9.324	40.499
-YTL	13.394	42.464
-YP	-4.070	-1.965

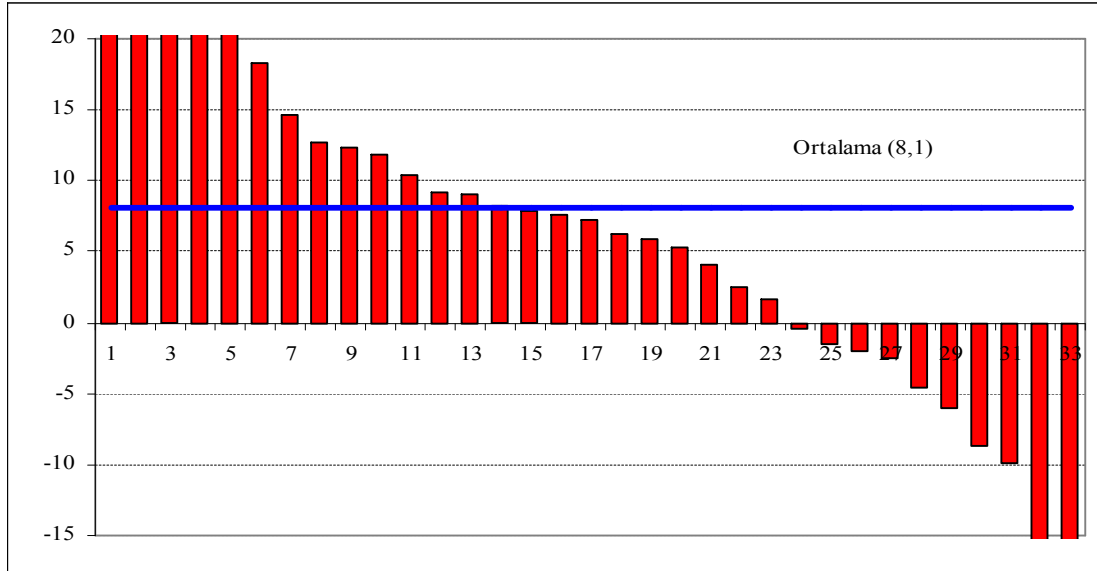
Bankacılık sektörünün toplam bilançosu, 2007 yılının dokuz ayında, geçen yıl sonuna göre 40,5 milyar YTL artış kaydetmiştir. Bu artışın yüzde 52'si (21,3 milyar YTL) mevduattan; yüzde 28'i (11,4 milyar YTL) özkaynaklardan, yüzde 18'i (7,2 milyar YTL) diğer pasiflerden gelmiştir. Mevduat dışı kaynaklardaki artış sınırlı kalmıştır. Sağlanan kaynakların yüzde 96'sı (38,8 milyar YTL) kredilere, yüzde 13'ü (5,3 milyar YTL) finansal varlıklara ayrılmıştır.

Türk Bankacılık Sistemi, Eylül 2007

	Milyon YTL	Milyon Dolar	Aralık 2006-Eylül 2007	
			Yüzde değişme YTL	Dolar
Mevduat bankaları	507.576	421.295	8	26
Kamu bankaları	155.175	128.797	8	26
Özel bankalar	285.438	236.917	7	25
Fondaki bankalar	832	691	-32	-20
Yabancı sermayeli bankalar	66.131	54.890	11	30
Kalkınma ve yatırım bankaları	17.780	14.757	16	35
Toplam	525.356	436.053	8	26

Aktif toplamı, 2007'nin ilk dokuz ayında, mevduat bankaları grubuna dahil olan; Fon bankasında azalmış, diğer bütün banka gruplarında artmıştır. Kalkınma ve yatırım bankaları grubunun aktif toplamı ise yüzde 16 oranında artmıştır.

Mevduat Bankalarında Dokuz Aylık Büyüme (yüzde)*

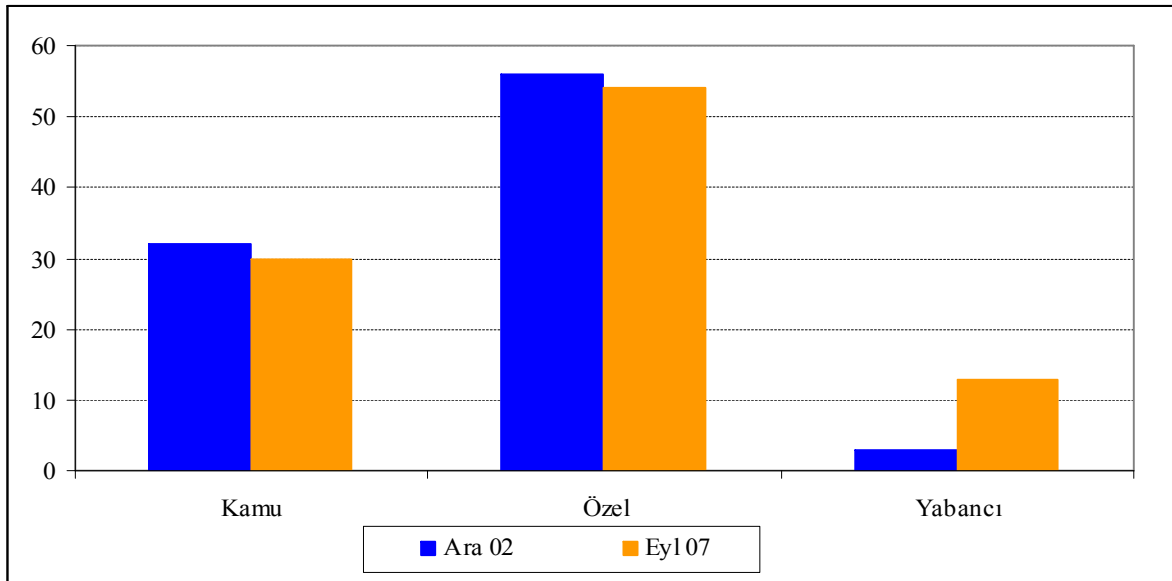
* Grafik ölçeği gösterim açısından sınırlandırılmıştır.

Aralık 2006-Eylül 2007 döneminde mevduat bankaları bilanço büyüklüğü ortalama yüzde 8,1 artış kaydetmiştir. Sektörde faaliyet gösteren 33 mevduat bankasının 13 tanesi sektör ortalamasının üzerinde büyümüştür. 10 mevduat bankasının bilanço büyüklüğü ortalamanın altında artarken, 10 mevduat bankasının bilançosu da küçülmüştür.

2.2. Sektör Payları

Eylül 2007 itibariyle, bir önceki yıl sonuna göre, sektör toplam aktifleri içinde, mevduat bankalarının ve mevduat kabul etmeyen bankaların payları değişmeyerek, yüzde 97 ve yüzde 3 düzeyinde gerçekleşmiştir.

Banka Gruplarının Toplam Aktifler İçindeki Payı (%)

Mevduat bankaları grubunda yer alan özel bankaların aktif payı 1 puan azalırken, yabancı bankaların payı 1 puan artmıştır. Toplam mevduatın dağılımında, banka gruplarının paylarında Aralık 2006'ya göre değişiklik olmamıştır.

Grupların Sektör Payları (Yüzde)

	Toplam aktifler		Toplam mevduat		Toplam krediler	
	Aralık	Eyl.	Aralık	Eyl.	Aralık	Eyl.
	2006	2007	2006	2007	2006	2007
Mevduat bankaları	97	97	100	100	95	96
Kamu bankaları	30	30	36	36	22	22
Özel bankalar	55	54	52	52	59	58
Fondaki bankalar	0	0	0	0	0	0
Yabancı sermayeli bankalar	12	13	12	12	15	16
Kalkınma ve yatırım bankaları	3	3	-	-	5	4
Toplam	100	100	100	100	100	100

Toplam krediler içinde, mevduat bankaları grubunun payı 1 puan artarak yüzde 96 olmuştur. Mevduat bankaları grubunda yer alan özel bankaların kredilerdeki payı 1 puan azalırken, yabancı bankaların payı 1 puan artmıştır.

2.3. Yoğunlaşma

Sektördeki ilk beş bankanın sektör aktif payı yüzde 62, mevduat payı yüzde 64, kredi payı ise yüzde 57 olmuştur. İlk on bankanın ise sektör aktif payı yüzde 85, mevduat payı yüzde 90, kredi payı yüzde 82 olmuştur.

Bankacılık Sisteminde Yoğunlaşma (Yüzde)

	Aralık 2005	Aralık 2006	Eylül 2007
İlk beş banka*			
T. aktif	63	63	62
T. mevduat	66	64	64
T. krediler	56	58	57
İlk on banka*			
T. aktif	85	86	85
T. mevduat	89	90	90
T. krediler	80	83	82

* Toplam aktiflere göre

Eylül 2007 itibariyle aktif büyüklüklerine göre ilk beş banka içinde 1 kamu bankası ve 4 özel banka bulunmaktadır. İlk on banka arasında ise 3 kamu bankası, 5 özel banka ve 2 yabancı banka bulunmaktadır.

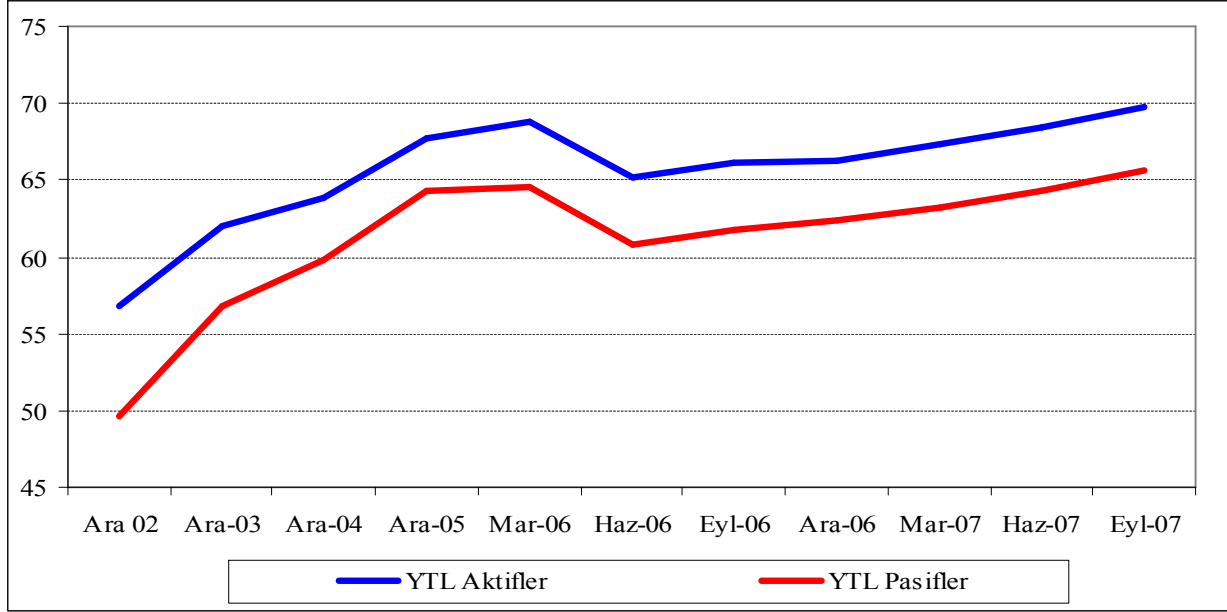
Banka Büyüklükleri

Milyar dolar →	+0-1		1-5		5-10		10-20		20-40		40-50		50+
	99	07/9	99	07/9	99	07/9	99	07/9	99	07/9	99	07/9	07/9
Sayı													
Mevd. b.	37	12	17	8	6	3	4	3	1	3		1	3
Kamu			1		1		1		1	2			1
Özel	15	2	11	4	5	1	3	1		1		1	2
Yabancı	17	9	2	4		2		2					
Fon	5	1	4										
KYB	17	9	2	4									
Toplam	54	21	19	12	6	3	4	3	1	3		1	3

2.4. Bilanço YTL-YP Yapısı

Sektör bilançosunda Aralık 2006'ya göre, YTL aktifler yüzde 14 büyürken, YP aktiflerin YTL karşılığı ise yüzde 3 oranında küçülmüştür. Buna karşın YTL pasifler yüzde 14 artarken, YP pasiflerin YTL karşılığı yüzde 1 oranında azalmıştır.

Toplam Bilanço İçinde YTL Kalemlerin Payı

Buna göre bilanço içinde YP aktiflerin payı yüzde 34'den yüzde 30'a gerilerken, YP pasiflerin payı ise yüzde 38'den yüzde 34'e düşmüştür.

Bankacılık sektörünün bilanço içi YP aktif ile YP pasif farkı, Aralık 2006 dönemindeki 13 milyar dolar düzeyinden, Eylül 2007 döneminde 17,8 milyar dolara yükselmiştir.

Diğer taraftan, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) verilerine göre Eylül 2007 itibarıyla sektörün yabancı para net genel pozisyonu 29 milyon dolar fazla vermiştir.

Bilanço İçinde Yabancı Para Payı ve "YP Aktifler-YP Pasifler"(*)

	YP aktifler Yüzde pay		YP pasifler Yüzde pay		“YP aktifler-YP pasifler” Milyar dolar	
	Aralık 2006	Eyl. 2007	Aralık 2006	Eyl. 2007	Aralık 2006	Eyl. 2007
Mevduat bankaları	34	30	38	34	-12,8	-17,0
Kamu bankaları	22	20	24	22	-2,1	-2,0
Özel bankalar	40	37	44	40	-6,6	-7,5
Fondaki bankalar	7	11	10	11	0,0	0,0
Yabancı sermayeli bankalar	35	27	45	40	-4,1	-7,5
Kalkınma ve yatırım bankaları	32	25	33	31	-0,2	-0,9
Toplam	34	30	38	34	-13,0	-17,8

(*)Türk Bankacılık Sistemi Üç Aylık Grup Bilgileri raporunda yer alan “Yabancı Para Aktifler-Yabancı Para Pasifler” tanımı sadece bilanço içi döviz varlıkları ve döviz yükümlülüklerini içermektedir. Bu nedenle, bu tanım “Net Genel Pozisyon/Sermaye Tabanı Standart Rasyosu”nda yer alan “Net Genel Pozisyon” tanımından farklıdır. Üç Aylık Grup Bilgileri raporunda yer alan tanım döviz endeksli krediler ile bilanço dışı döviz varlık ve yükümlülüklerini içermemektedir. Yapılacak değerlendirmelerde bu husus dikkate alınmalıdır.

Dövizle endeksli değerler dahil edildiğinde, toplam YP varlıklarının yüzde 38'i euro ve yüzde 60'ı dolar cinsindendir. Buna karşılık, toplam YP yükümlülüklerin yüzde 34'ü euro, yüzde 63'ü dolar cinsindendir.

Yabancı Para Net Genel Pozisyonu

Milyon dolar	Eylül 2006	Eylül 2007
Kamu bankaları	42	275
Özel bankalar	-51	-190
Yabancı sermayeli bankalar	68	-60
Kalkınma ve yatırım bankaları	39	4
Sektör	97	29

Kaynak: BDDK

Kalan vadelerine göre, bankacılık sisteminin toplam varlıklarının yüzde 30'unun vadesi 3 ayın; yüzde 49'unun vadesi ise 1 yılın altındadır. Toplam varlıkların yüzde 51'i 1 yıl ve üzeri vadeye sahiptir. Buna karşılık toplam yükümlülüklerin yüzde 71'inin vadesi 3 ayın, yüzde 78'inin vadesi ise 1 yılın altındadır. Toplam yükümlülüklerin yüzde 22'si 1 yıl ve üzeri vadeye sahiptir.

2.5. Aktiflerin Yapısı

Eylül 2007 itibarıyla, toplam aktifler içinde kredilerin payı Aralık 2006'ya göre 4 puan artarak yüzde 49'a yükselmiş; likit aktifler ve finansal varlıkların payları ise 2'er puan azalarak, sırasıyla yüzde 13 ve yüzde 33'e gerilemiştir. Diğer ana kalemlerin payları değişmemiştir.

Bilançonun pasif tarafından sağlanan kaynaklar sınırlı kalmıştır. Buna karşılık, aktif kalemlerde önemli değişiklikler olmuştur. Likit aktifler azalmış ve finansal varlıklardaki artış sınırlı kalmıştır. Buna karşılık kredi stokundaki hızlı artış devam etmektedir.

Aktiflerin Gelişimi ve Yapısı, Eylül 2007

	Milyon YTL	Milyon Dolar	Aralık 2006-Eyl. 2007 yüzde değişme		Yüzde pay	
			YTL	Dolar	Aralık 2006	Eyl. 2007
Likit aktifler	68.106	56.529	-8	7	15	13
Finansal varlıklar	173.590	144.082	3	20	35	33
G. U. D.farkı yansıtılan FV.	13.146	10.911	-16	-2	3	3
Satılmaya hazır FV	114.095	94.700	12	31	21	22
Vad. Kadar elde tut yatırım.	46.330	38.454	-8	7	10	9
Riskten kor. amaçlı türev FV.	19	16	-27	-15	0	0
Krediler	256.899	213.230	18	37	45	49
Takipteki krediler	9.316	7.733	14	33	2	2
Özel karşılıklar	8.298	6.887	12	30	2	2
Duran aktifler	20.329	16.873	5	22	4	4
İştirakler	1.129	937	1	17	0	0
Bağlı ortaklıklar	8.786	7.292	10	28	2	2
Birlikte kontrol ed. ortak.	13	11	2	19	0	0
Maddi duran varlıklar	8.104	6.726	0	16	2	2
Maddi olm. duran varlıklar	1.884	1.564	10	29	0	0
Satış amaçlı duran varlıklar	414	343	-10	5	0	0
Diğer aktifler	6.433	5.339	30	52	1	1
Toplam aktifler	525.356	436.053	8	26	100	100

Hem YTL, hem YP krediler bilançodan daha hızla artmıştır. YTL kredilerin toplam aktiflerdeki payı 3 puan artarak yüzde 36'ya, YP kredilerin payı 1 puan artarak yüzde 13'e yükselmiştir.

Mevduatın krediye dönüşme oranı, Aralık 2006'ya göre 7 puan artarak yüzde 77'ye yükselmiştir. Eylül 2007 itibariyle, bu oran kamu bankalarında yüzde 46, özel bankalarda yüzde 86 ve yabancı sermayeli bankalarda yüzde 104 olmuştur.

Karşılık öncesi takipteki kredilerin bilanço içindeki payı yüzde 2, toplam kredilere oranı ise yüzde 4 düzeyinde kalmıştır. Özel karşılıklar düşüldükten sonra takipteki kredilerin toplam krediler içindeki payı ise yüzde 0,3 olmuştur. Takipteki kredilerin yüzde 89'u için özel karşılık ayrılmıştır.

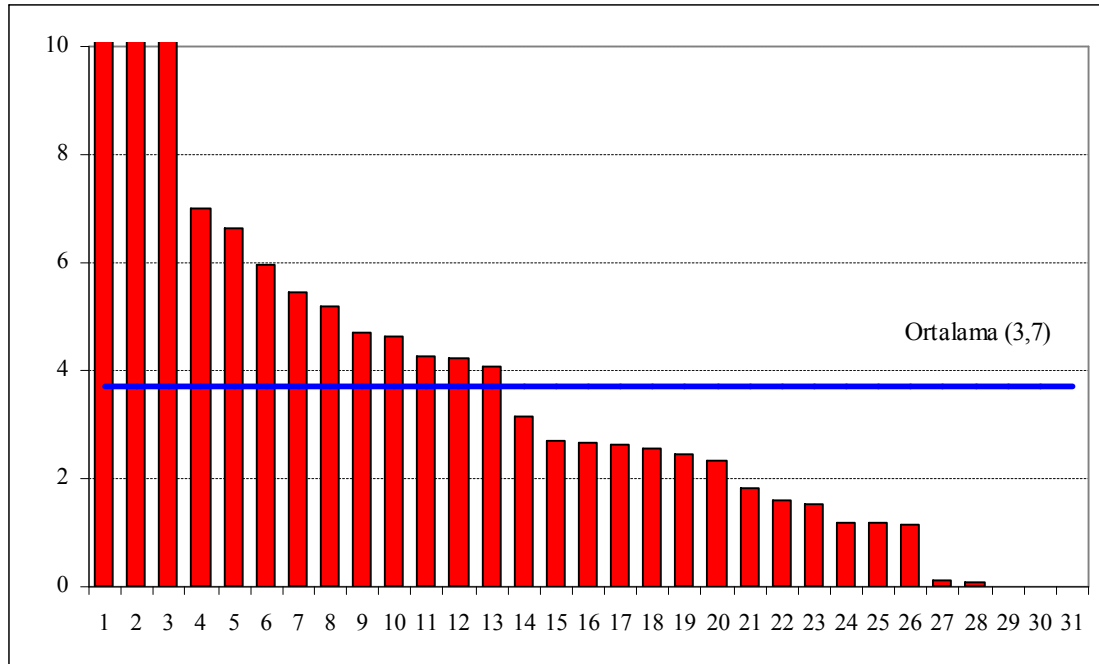
Takipteki Krediler* ve Özel Karşılık Oranı (Yüzde)

	Takipteki krediler/ Toplam krediler		Özel karşılıklar/ Takipteki krediler	
	Aralık 2006	Eyl. 2007	Aralık 2006	Eyl. 2007
Mevduat bankaları	3,8	3,7	90,7	89,1
Kamu bankaları	5,1	4,5	96,8	96,6
Özel bankalar	3,6	3,6	87,7	85,7
Yabancı sermayeli bankalar	2,7	3,0	89,8	88,1
Kalkınma ve yatırım bankaları	1,9	1,7	95,0	89,2
Toplam	3,8	3,6	90,8	89,1

* Karşılık öncesi

Mevduat bankalarında, Eylül 2007 itibariyle, karşılık öncesi takipteki alacakların toplam kredilere oranı yüzde 3,8 olarak gerçekleşmiştir. 13 bankada bu oran, ortalamanın üzerinde gerçekleşirken; 3 bankada sıfır olmuştur.

Mevduat Bankalarında Takipteki Krediler/Toplam Krediler (yüzde)*

* Grafik ölçeği gösterim açısından sınırlandırılmıştır.

2.6. Pasiflerin Yapısı

Toplam mevduat, Eylül 2007 itibariyle, geçen yıl sonuna göre yüzde 7 oranında artmıştır. YTL mevduat yüzde 11 artarken, YP mevduatın YTL karşılığı aynı kalmıştır. Bu gelişmeye bağlı olarak toplam pasifler içinde toplam mevduatın payı 1 puan azalarak yüzde 64'e gerilemiştir. Dolar cinsinden YP mevduattaki artış yüzde 18 düzeyinde gerçekleşmiştir. Eylül 2007 itibariyle YP mevduat 120 milyar YTL (99 milyar dolar), YTL mevduat ise 215 milyar YTL (178 milyar dolar) düzeyindedir.

Pasiflerin Gelişimi ve Yapısı, Eylül 2007

	Milyon YTL	Milyon Dolar	Aralık 2006-Eyl. 2007		Yüzde pay	
			Yüzde değişim YTL	Dolar	Aralık 2006	Eyl. 2007
Mevduat	334.082	277.293	7	25	65	64
TP	214.536	178.067	11	30	40	41
YP	119.547	99.225	0	16	25	23
Mevduat dışı kayn.	87.922	72.977	1	18	18	17
Özkaynaklar	69.363	57.572	20	40	12	13
Ödenmiş serm.	29.051	24.113	15	34	5	6
Sermaye yedekleri	15.831	13.140	17	37	3	3
Kar yedekleri	31.100	25.814	18	38	5	6
Toplam Kar/Zarar	-6.621	-5.495	-8	8	-1	-1
Geçmiş yıl K/Z	-18.031	-14.966	-1	16	-4	-3
Dönem Kar/Zararı	11.410	9.471	4	21	2	2
Diğer pasifler	33.989	28.211	27	48	6	6
Toplam	525.356	436.053	8	26	100	100

Toplam kaynakların yüzde 17'ini oluşturan mevduat dışı kaynaklar Eylül 2007 itibariyle bir önceki yıl sonuna göre yüzde 1 oranında artmıştır. Mevduat dışı kaynaklardaki duraklama, yurtdışından sağlanan kredilerin YTL karşılığındaki azalmadan kaynaklanmıştır. Büyük bölümünü yurtdışından sağlanan kaynakların oluşturduğu "alınan krediler" kalemi dolar bazında yüzde 18 artmıştır.

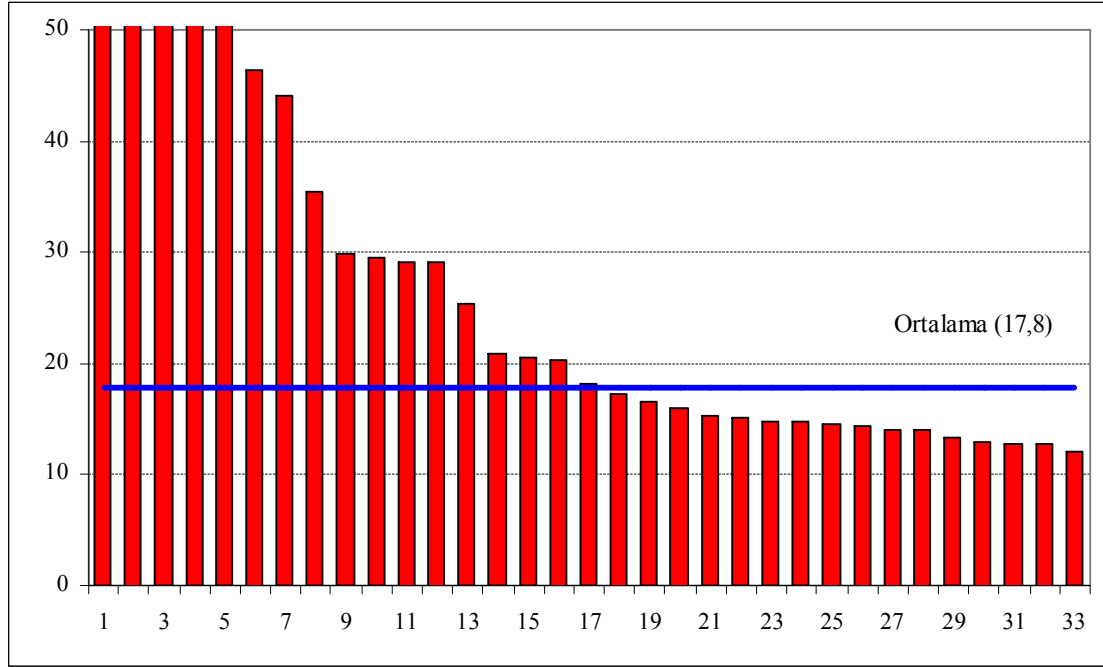
YTL mevduatlar içinde en yüksek paya sahip olan tasarruf mevduatının toplam mevduat içindeki payı 4 puan artarak yüzde 40'a, resmi kuruluşlar mevduatının payı 1 puan artarak yüzde 4'e yükselmiştir. Diğer kuruluşlar mevduatının payı değişmezken; ticari kuruluşlar mevduatı, bankalar mevduatı ve döviz tevdiat hesaplarının payları azalarak sırasıyla yüzde 12, yüzde 3 ve yüzde 35 düzeyine gerilemiştir.

Mevduatın Türlerine Göre Dağılımı, Eylül 2007

	Milyon YTL	Milyon Dolar	Aralık 2006-Eyl. 2007		Yüzde pay	
			yüzde değişim YTL	Dolar	Aralık 2006	Eyl. 2007
Tasarruf mevduatı	132.424	109.914	19	39	36	40
Resmi kuruluşlar	12.595	10.454	26	47	3	4
Ticari kuruluşlar	41.356	34.326	5	22	13	12
Bankalar mevduatı	8.492	7.048	-39	-29	4	3
Diğer kuruluşlar	22.716	18.854	8	26	7	7
DTH	116.053	96.326	1	17	37	35
Kıymetli madenler depo	132	109	-63	-57	0	0
Toplam	334.082	277.293	7	25	100	100

Mevduatın vade dağılımı önemli bir değişiklik göstermemiştir. YTL, YP ve toplam mevduatın ortalama vadesi, yaklaşık olarak 2,4 ay düzeyinde gerçekleşmiştir.

Mevduat Bankalarında Sermaye Yeterliliği (yüzde)*

* Grafik ölçeği gösterim açısından sınırlandırılmıştır.

Yılın ilk dokuz ayında özkaynaklar, toplam aktifler ve kredilerden daha hızlı artmasına rağmen, Haziran 2007 itibariyle operasyonel riske esas tutarın hesaplanarak, sermaye yeterliliği rasyosuna ilave edilmeye başlanması sebebiyle, sermaye yeterliliği Aralık 2006'ya göre gerilemiş, fakat yılın üçüncü çeyreğinde yeniden yükselmiştir. Eylül 2007 itibariyle mevduat bankalarının sermaye yeterliliği oranı ortalama yüzde 17,8 olarak gerçekleşmiştir. Sermaye yeterliliği oranı 17 bankada ortalamanın üzerinde olmuştur.

Özkaynaklar, Eylül 2007

	Milyon YTL	Milyon Dolar	Aralık 2006- Eyl. 2007		Sermaye Yeterliliği Rasyosu (yüzde) Eyl. 2007
			Yüzde değişme YTL	Dolar	
Mevduat bankaları	60.969	50.605	21	41	17,8
Kamu bankaları	15.411	12.791	4	21	20,8
Özel bankalar	35.403	29.385	28	50	17,2
Fondaki bankalar	653	542	-24	-12	51,6
Yabancı sermayeli bankalar	9.502	7.887	34	56	15,6
Kalkınma ve yatırım bankaları	8.394	6.967	11	29	66,4
Toplam	69.363	57.572	20	40	19,5

Sektör özkaynakları, 2007 yılının ilk dokuz ayında yüzde 20 oranında artarak 69,3 milyar YTL (57,6 milyar dolar) olmuştur. Aralık 2006'ya göre, Fon bankası hariç, mevduat bankaları grubuna dahil tüm banka gruplarının özkaynaklarında artış olmuştur. Kalkınma ve yatırım bankalarının özkaynakları da yüzde 11 oranında artarak 8,4 milyar YTL'ye (7 milyar dolar) yükselmiştir. Öte yandan, özkaynakların toplam aktiflere oranı, söz konusu dönem itibariyle 1,2 puan artarak yüzde 13,2'ye yükselmiştir.

Serbest özkaynaklar rasyosunun (özkaynaklar-duran aktifler-karşılık sonrası takipteki alacaklar/toplam aktifler) Aralık 2006 itibariyle yüzde 7,8 olan değeri Eylül 2007 itibariyle yüzde 9,1'e yükselmiştir. Öte yandan, sermaye yeterliliği standart rasyosu, Eylül 2007 itibariyle, yıl sonuna göre 2,5 puan gerileyerek yüzde 19,5 olmuştur. Sermaye yeterliliği rasyosundaki gerilemede, operasyonel riske esas tutarın hesaplanmaya başlaması etkili olmuştur.

Serbest Özkaynaklar, Eylül 2007

	Milyon YTL	Milyon Dolar	T. Aktiflere oran (yüzde)	
			Aralık 2006	Eyl. 2007
Mevduat bankaları	30.704	25.485	6,5	7,9
Kamu bankaları	11.533	9.573	8,0	7,7
Özel bankalar	13.049	10.831	4,9	7,1
Fondaki bankalar	785	651	64,6	69,4
Yabancı sermayeli bankalar	5.337	4.429	9,0	11,0
Kalkınma ve yatırım bankaları	7.101	5.894	46,3	44,4
Toplam	37.805	31.379	7,8	9,1

Eylül 2007 itibariyle sektörün net dönem karı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 35 oranında artarak 11.410 milyon YTL (9.470 milyon dolar) olmuştur. İlk dokuz aylık dönemde bankacılık sektörünün aktif karlılığı yüzde 2,2, özkaynak karlılığı ise yüzde 16,5 oranında gerçekleşmiştir.

Mevduat bankaları grubuna dahil olan kamu bankalarının Eylül 2007 itibariyle özkaynak karlılığı (dönemsel) yüzde 22,5, özel bankaların yüzde 17 ve yabancı bankaların yüzde 12,9 olarak gerçekleşmiştir. Aynı dönem itibariyle kalkınma ve yatırım bankalarının özkaynak karlılığı yüzde 7,3 olmuştur.

Net Dönem Kar-Zararı, Eylül 2007

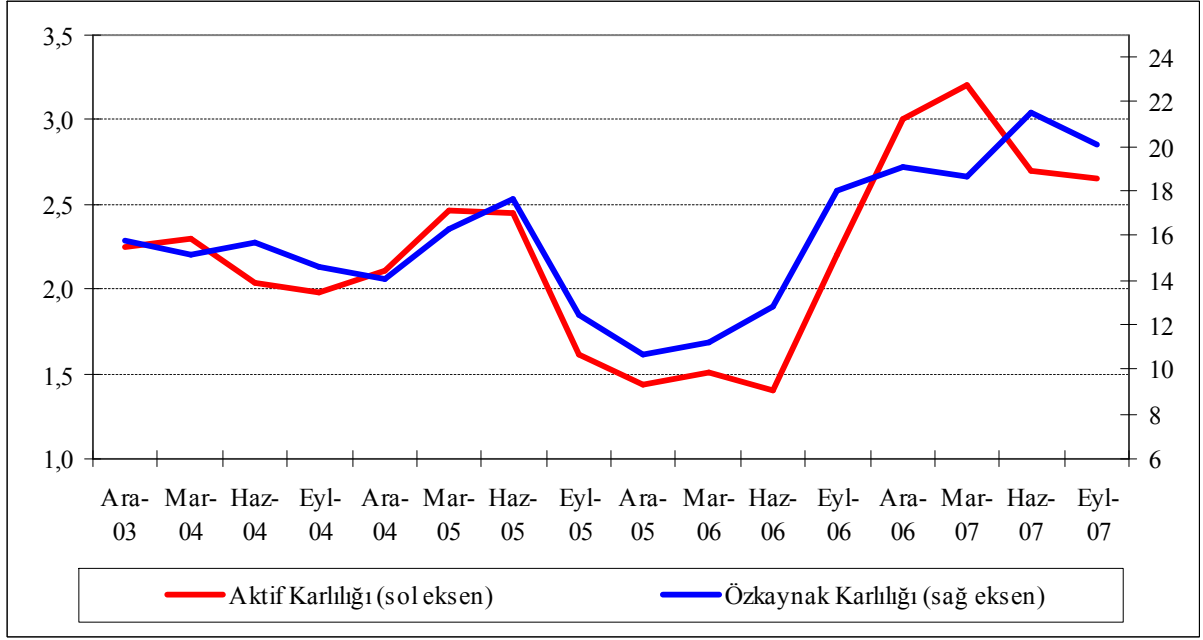
	Net dönem kar-zararı (Milyon YTL)		Aktif karlılığı** (Yüzde) Eyl. 2007	Özkaynak karlılığı** (Yüzde) Eyl. 2007
	Eyl. 2006*	Eyl. 2007		
Mevduat bankaları	7.871	10.800	2,1	17,7
Kamu bankaları	2.661	3.466	2,2	22,5
Özel bankalar	3.898	6.013	2,1	17,0
Fondaki bankalar	248	92	11,1	14,1
Yabancı sermayeli bankalar	1.064	1.229	1,9	12,9
Kalkınma ve yatırım bankaları	576	610	3,4	7,3
Toplam	8.448	11.410	2,2	16,5

* Eski formata ilişkin veridir.

**Dönemsel

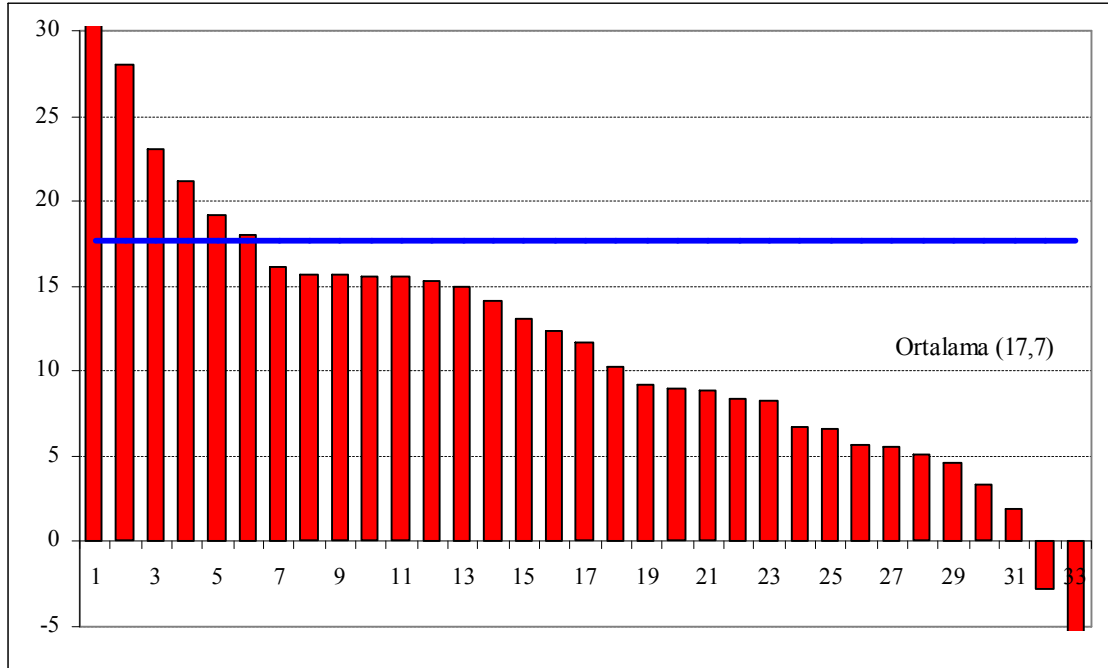
Yıllık bazda özkaynak karlılığı, Eylül 2007 itibariyle yüzde 20 olmuştur. Aktif karlılığı ise aynı dönem itibariyle yüzde 2,7 olarak gerçekleşmiştir. Özkaynak karlılığı geçen yılın aynı döneminde yüzde 18; 2006 yıl sonunda ise yüzde 19,1 olarak gerçekleşmiştir.

Özkaynak ve Aktif Karlılığı (Yıllık bazda, yüzde)

Mevduat bankalarının Eylül 2007 itibarıyla, dönemsel (dokuz aylık) özkaynak karlılığı yüzde 17,7 olmuştur. Özkaynak karlılığı, 6 bankada ortalamanın üzerinde gerçekleşmiştir.

Mevduat Bankalarında Özkaynak Karlılığı (Dokuz Aylık, yüzde)*

* Grafik ölçeği gösterim açısından sınırlandırılmıştır.

2.7. Gelir-Gider Durumu

Eylül 2007 itibarıyla bankacılık sektörünün faiz gelirleri 50.428 milyon YTL, faiz giderleri 32.159 milyon YTL olmuştur. Net faiz gelirleri yıllık bazda yüzde 22 oranında artarak 18.268 milyon YTL'ye ulaşmıştır. Net ücret ve komisyon gelirleri yüzde 21 oranında artarak 5.639

milyon YTL’ye ulaşmıştır. Net ticari kar/zarar kalemi de 2.335 milyon YTL artış göstererek, 658 milyon YTL pozitif bakiye vermiştir.

Gelir-Gider Tablosu, Eylül 2007

	Milyon YTL	Milyon Dolar	Yıllık yüzde değişme YTL	Dolar
Faiz gelirleri	50.428	41.856	30	61
Faiz giderleri	32.159	26.693	34	67
Net faiz geliri	18.268	15.163	22	52
Net ücret ve komisyon geliri	5.639	4.680	21	50
Temettü Gelirleri	420	348	1.454	1.835
Net ticari kar/zarar	658	546	-172	-189
Sermaye piyasası işlemleri kar/zarar	-477	-396	-135	-144
Kambiyo kar/zarar	1.135	942	-150	-162
Diğer faaliyet gelirleri	3.955	3.283	-21	-2
Faaliyet gelirleri toplamı	28.939	24.020	22	51
Faaliyet karı	13.864	11.507	35	68
Vergi öncesi kar zarar	13.864	11.508	30	61
Vergi karşılığı(-)	-2.454	-2.037	60	99
Net kar zarar	11.410	9.471	35	68

Net faiz geliri, net ticari kar/zarar ile net ücret ve komisyon gelirinden gelen olumlu etki paralelinde dönem karı diğer faaliyet gelirlerindeki azalmaya rağmen, yıllık bazda yüzde 35 artarak, 11.410 milyon YTL’ye (9.471 milyon dolar) yükselmiştir. Yılın üçüncü çeyreğinde kar artış hızı, ikinci çeyreğe göre yavaşlamıştır. Net faiz marjı daralmaya devam etmiştir.

2.8. Nazım Hesaplar

Bilanço dışı yükümlülükler, Eylül 2006’ya göre yüzde 42 oranında artarak 350 milyar YTL’ye, emanet ve rehinli kıymetler ise yüzde 8 oranında artarak 4.633 milyar YTL’ye yükselmiştir. Böylece toplam nazım hesaplar yüzde 10 oranında artarak 4.984 milyar YTL olmuştur.

Bilanço dışı yükümlülüklerdeki artış, özellikle “türev finansal araçlar” ve “taahhütler” alt kalemlerinden kaynaklanmıştır.

Nazım Hesaplar, Eylül 2007

	Milyon YTL	Milyon Dolar	Yıllık yüzde değişme YTL	Dolar
Bilanço dışı yükümlülükler	350.130	290.613	42	77
Garanti ve kefaletler	81.064	67.284	5	31
Taahhütler	109.159	90.603	41	75
Türev finansal araçlar	159.907	132.725	75	117
Emanet ve rehinli kıymetler	4.633.381	3.845.767	8	35
Toplam	4.983.511	4.136.380	10	37

2.9. Banka ve Şube Sayısı

Eylül 2007 itibariyle bankacılık sektöründe 46 banka faaliyet göstermiştir. Toplam şube sayısı ilk dokuz aylık dönemde 503 adet artarak 7.352'ye yükselmiştir. Kalkınma ve yatırım bankalarının şube sayısı 3; mevduat bankalarının şube sayısı ise 500 adet artmıştır.

Bankacılık Sisteminde Banka ve Şube Sayısı*

	Aralık 2006		Eylül 2007	
	bankalar	şubeler	bankalar	şubeler
Mevduat bankaları	33	6.804	33	7.304
Kamu bankaları	3	2.149	3	2.151
Özel bankalar	14	3.582	12	3.869
Fon bankaları	1	1	1	1
Yabancı sermayeli bankalar	15	1.072	17	1.284
Kalkınma ve yatırım bankaları	13	45	13	48
Toplam	46	6.849	46	7.352

* K.K.T.C ve yabancı ülkelerdeki şubeler dahil.

Bankacılık sektöründe, 2006 yıl sonunda 143.143 olan çalışan sayısı 10.640 kişi artarak, Eylül 2007 itibariyle 153.783'e yükselmiştir. Çalışan sayısı Fon bankasında azalırken, diğer banka gruplarında artmıştır.

3. ATM ve Kredi Kartı Sayısı

Bankalararası Kart Merkezi'nin verilerine göre, Eylül 2007 itibariyle, toplam kredi kartı sayısı Eylül 2006'ya göre yüzde 13,2 oranında artarak 35,4 milyona ulaşmıştır. Aynı dönem itibariyle toplam banka kartı sayısı da yüzde 6,6 artışla 56,3 milyon düzeyinde gerçekleşmiştir. Aynı dönem itibariyle, POS ve ATM sayıları da sırasıyla yüzde 8,5 ve 13,2 artarak, 1.398.314 ve 18.131 düzeyine yükselmiştir.

Kredi Kartı, Banka Kartı, POS ve ATM Sayıları

	Eylül 2007		Eylül 2006'ya göre	
	Miktar	İşlem Hacmi	değişme	
	(Adet)	(Milyon YTL)	Miktar	İşlem Hacmi
			(yüzde)	(yüzde)
Kredi Kartı (Bin adet)	35.440	102.953	13,2	30,4
Banka Kartı (Bin adet)	56.284	96.870	6,6	18,1
POS Sayısı	1.398.314	...	8,5	...
ATM Sayısı	18.131	...	13,2	...

2007 yılının ilk dokuz ayında, geçen yılın aynı dönemine göre, kredi kartı işlem hacmi yüzde 30 artarak 103 milyar YTL'ye, banka kartı işlem hacmi ise yüzde 18 artarak 97 milyar YTL'ye yükselmiştir.